יג ג מיי׳

פ"ד מהל שבת הלכה א: יב ב מי" ר" יא א מיי׳ פ״ד מהלכות

:מימן רנו סעיף ג

תפילין הלכה טו סמג עשין סב טוש"ע או"ח סימן לו סעיף ב ג:

הלכה א:

בו ה מיי׳ פ״ד מהלכות

מג לאוין סה טור שו"ינ או"ח סימן רנט סעיף א:

תורה אור השלם

ו אָם תִּשְׁכְּבוּן בֵּין שְׁפַתִּים כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַכָּסֶף

שבת שם ופכ"ו הל'

פ"ד מהלכות

 ל) [ברי"ף וברא"ש ליחא],
לקמן קל., ג) [ע" מוספות
בבא בתרא י: ד"ה אלא],
ד) [ברכות נג: ע"ש גיטין מה. סנהדרין לה. לקמן קל.], **כ**) [לקמן נא:], ו) [ע' במדבר ה) [נקמן נה:], ז) [ע׳ במדבר טו], ז) [ויקרא א], ח) [נקמן נ:], ע) [וע׳ ירושלמי פרק היה קורא הלכה דן, י) [רבה סדר לך לך פרשה לט], כ בד״ה במרמי פליגי,

גליון הש"ם

תום' ד"ה מומנין בשלחין יכו' ור"ת מפרש. עי׳ זכחים דף לג ע"ב תום' ד"ה מניו

מוסף רש"י

ינקרו. פוריי״ר בלע״ז, לשון (משלי ל) יקרוה עוברי נחל, ולשון (במדבר טו) חנקר לח נעלה (לקמן קל.). את מוחו. שכנגד תפילין (שם). כנפיה מגינות עליה, אינה נלחמת מגיבות עדיה. חינה ננחמת בחרטומיה אלא בכנפיה (שם). הרי הוא כזבל. דמוסיף הבלא ואין טומנין בה אפילו מבעול יוס (לקמן נא:).

רבינו חננאל

וגזרו שאם נטמא האחד שלא בשעת מלאכה. נטמא שלא בשעת מלאכה, נטמא גם האחר בכל מקום שהוא. ודוקא אם הן מחוברין עדיין משום טומאה שבשעת מלאכה. וגדו נמי על הזאה שאם יזה על האחד אפילו בשעת מלאכה לא נטהר בשפו מלאכור לא נטחו האחר אע"פ שהוא מחובר עמו, משום הזאה שלא בשעת מלאכה, פי" אם יראה שהזה בשעת מלאכה על האחד ונטהר גם האחר. יטהר הוא כשיוה על האחד יטהר הוא כשיוה על האחד אפילו השני שלא בשעת מלאכה. פי׳ מירטא דביני אטמא, (העמר) [הצמר] שבין הירכות של בהמה כיון שתמיד השתנתה שותת בין יריכותיה יש בו בין יריכותיה יש בו לחלוחית לעולם ואינו מתנגב לעולם ואפילו עושה מאותו צמר כסות יש בו לחלוחית. תפילין צריכין גוף נקי. קיי"ל כרבא דאמר שלא יישן בהן. ר' יהודה אוסר. אוקימנא בנעורת. טומנין בשלחין ומטלטלין . אותן. פירוש שלחין, עורות גלושין שנגזז צמרן ועדיין לא נעבדו.

שבשעם מלאכה. שלא יהא חיבור. הלכך חיבור לטומאה לעולם ואין חיבור להזאה כלל: לחין מחמם עלמן. מחממות טפי מלחין מחמת משקין שנופלין עליהן משיבשו: ה"ג מוכין לחין מחמת עלמן היכי

משכחת לה: ממרטא דביני אטמי. מצמר הנמרט מבין ירכותיה של וגזרו רבנן על מומאה שלא בשעת מלאכה בהמה שהוא מלא זיעה והוא לח משום מומאה שבשעת מלאכה ועל הזאה מעלמו. להכי קרי ליה מרטא דלאו שבשעת מלאכה משום הזאה שלא בשעת בר גיזה הוא: בותנר' נעורם. מלאכה: בזמן שהן לחין: איבעיא להו "לחין דק דק שנוערין מן הפשתן וקורין מחמת עצמן או דילמא לחין מחמת דבר ארישט"ש: נפורת. שמנסרים הנגרים אחר ת"ש לא בתבן ולא בזגים ולא במוכין מן העלים: ובפירות. כגון חטין וקטניות: כנפי יונה. נולה: גבו' שלח ולא בעשבים בזמן שהן לחין אי אמרת יפיח. שיכול להעמיד עלמו בשעת בשלמא לחין מחמת דבר אחר שפיר אלא הרוח: שלא יישן בהן. שמא יפיח או יראה קרי. אבל אם יכול אי אמרת לחין מחמת עצמן מוכין לחין מחמת עצמן היכי משכחת לה ממרמא להזהר שלא יישו בהו כל הגופים נחיים דביני אטמי והא דתני רבי אושעיא טומנין בהפחה שיכולין להעמיד עלמן: ינקרו בכסות יבשה ובפירות יבשין אבל לא בכסות את מוחו. שהוא תחת התפילין. ינקרו לחה ולא בפירות לחין כסות לחה מחמת לשון ניקור עיניםו : קסדור. מנישטרא"ל עצמה היכי משכחת לה ממרמא דביני שהיה ממונה על כך: כנפי יונה. אממי: כותני במומנין בכסות ובפירות בכנפי יונה ובנסורת של חרשים ובנעורת כדמפרש לקמיה מפני שהם מלות והם מגינין לישראל והויא להם ככנפים ליונה שהיא נמשלת ליונה והמצות של פשתן [†]דקה רבי יהודה אוסר בדקה ומתיר בגסה: **גבו'** א"ר ינאי יתפילין צריכין ככנפים: כנפיה מגינות עליה. מו הלנה ומכל עוף ואדם הבא עליה היא גוף נקי @כאלישע בעל כנפים מאי היא אביי נלחמת ומכה בראש גפיה מה שאין אמר שלא יפיח בהן רבא אמר שלא יישן בהן ואמאי קרי ליה בעל כנפים שפעם אחת כן בשחר עופות: הרי הוח כובל. דמוסיף הבל: בותבר' שלחין. גזרה מלכות רומי הרשעה גזירה על ישראל עורות כמו והפשיטי תרגום וישלח: שכל המניח תפילין ינקרו את מוחו והיה אלישע מניחם ויוצא לשוק ראהו קסדור ומטלטלין אותן. בין שטמן בהן בין שלא טמן בהן דחזו למזגא עלייהו: ואין מטלטלין אותן. דמוקלות הן אחד רץ מפניו ורץ אחריו וכיון שהגיע אצלו לטוות ולחרוג: כילד הוח עושה. זה נמלן מראשו ואחזן בידו אמר לו מה זה שטמן בהן כילד יטול קדרתו בידך אמר לו כנפי יונה פשם את ידו הואיל ואסור לטלטלן שהרי היא ונמצאו כנפי יונה לפיכך קורין אותו אלישע טמונה כולה בהן: נוטל כיסוי. של בעל כנפים סומאי שנא כנפי יונה משאר קדרה שיש תורת כלי עליה. ואף על גב שהן עליה לא איכפת לן דלא עופות משום דאמתיל כנסת ישראל ליונה נעשית בסיס להן שאין עשוי אלא שנאמר יכנפי יונה נחפה בכסף וגו' מה לכסות קדרה: רבי אלעור בן יונה כנפיה מגינות עליה אף ישראל מצות עזריה אומר קופה מטה על לדה מגינות עליהן: בנסורת של חרשין וכו': ונועל. כשבא ליטול הקדרה מטה איבעיא להו רבי יהודה אנסורת של חרשין החופה על לדה: שמא יטול. החדרה קאי או אנעורת של פשתן קאי ת"ש דתניא ויפלו הגיזין שמכאן ומכאן למוך גומא סרבי יהודה אומר נעורת של פשתן דקה סרבי לחזור שישבה בהן ואם יצטרך הרי הוא כזבל ש"מ אנעורת של פשתז האי ולהטמינה לא יוכל לטלטל גיזין לכאן ש"מ: מתני בשלחין ומטלטלין ולכאן ולעשות גומא להחזירה בתוכה: נוטל ומחזיר. בגמראי מפרש לה: אותן בגיזי צמר ואין מטלטלין אותן כיצד גבו׳ שלחין של בעה"ב חנן. דמותר הוא עושה הנוטל את הכסוי והן נופלות לטלטלן שאין עומדין לימכר ולא קפיד ר"א בן עזריה אומר קופה ממה על צדה ונוטל שמא ימול ואינו יכול להחזיר וחכ"א מטנפי וחזי למזגא עלייהו: הכל של הומן. שעומדות נומל ומחזיר: גמ' יתיב ר' יונתן בן עכינאי למוכרן קפיד עלייהו הלכך לא ורבי יונתן בן אלעזר ויתיב ר' חנינא בר חמא

גבייהו וקא מיבעיא להו שלחין של בעה"ב תנן אבל של אומן כיון דקפיד עלייהו לא מטלטלינן להו או דילמא של אומן תנן וכ"ש של בעה"ב אמר להן ר' יונתן בן אלעזר מסתברא של בעה"ב תנן אבל של אומן קפיד עלייהו אמר להו ר' חנינא בר חמא כך אמר ר' ישמעאל בר' יוםי

למוגא קיימי ואין מטלטלין אותן:

6035

היסח הדעת אבל משום קרי אין לחוש" כדחמר בפ' הישן (ג"ז שם:) דח"ר יוסי ילדים לעולם חולצין מפני שרגילין בטומאה ופריך לימא קסבר ר' יוסי בעל קרי אסור להניח תפילין ומשני הכא בילדים ונשותיהם עמהם עסקינן שמא יבאו לידי הרגל דבר אבל משום קרי לא בעי למיסר: נטדם מראשו. ואף על גב דאמר בסנהדרין (דף עד: ושם) בשעת גזרת המלכות אפי׳ על מצוה קלה יהרג ואל יעבור ואפילו לשנויי ערקתא דמסאנא אסור היינו משום דבשינוי ערקתא מתנהג כעובד כוכבים ודומה שמוציא טצמו מכלל ישראל אבל הכא אינו עושה כלום" אלא שאין לו תפילין בראשו שעה אחת והרבה ישראל שאין להם תפילין כמותו: **כגפיה** בגינות עליה. אור"י דאמרינן במדרש⁹ כל העופות כשהן יגעין נינוחין ע"ג סלע והיונה בשעה שהיא יגעה פורחת באחת

ונינוסת באחת: מומנין בשלחין ומשלשלין אותן. הא דאמר בפ"ק דבינה (דף א.) נותנין העור לפני הדורסן דהתירו סופן משום תחילתן פי׳ כדי שישחוט ללורך יו״ט אבל עור דמערב יו״ט משמע התם דאסור לטלטל ובפרק כל כחבי (לקמן קטו:)־א קאמר אם מטלטלין חיק הספר עם הספר לא נטלטל עור אגב בשר משמע דעור בלא בשר אסור פירש"י בפרק כל כתבי (ג"ז שם)סי דהכא מיירי בעור בהמה גסה והחם בעור בהמה דקה דלא חזי למזגא כולי האי ולפירושו האי דביצה נמי מיירי בעור בהמה דקה^{יב} והא דתנן בפ׳ כל כתבי _(דף קב.) פורסין עור גדי על גבי התבה"ג כו׳ לריך לותר לפי׳ דמיירי כשיחדו לישיבה ≈ור״ת מפרש דהכא מיירי ביבשין ׂד דחזי למזגא עלייהושו והתם בלחיןשו:

וגורו על הטומאה שלא בשעם מלאכה. שיהא חיבור: ועל הואה שבשעת מלאכה משום הואה שלא בשעת מלאכה. תימה דהא גבי מקל שעשאו יד לקורדם קאמר דהוי חיבור לטומאה משמע אבל לא להואה ואמאי והא לא שייך למגזר התם אטו שלא בשעת מלאכה כדאמר לעיל דאדם עשוי לזורקו בין

העצים וי"ל דהתם לא הוי חיבור להואה משום דאפילו בשעת מלאכה לא הוי חיבור דבר תורה דלא חשיב כלל בית יד בשום פעם כיון שהוא נשוי לזורקו כל שעה:

אבל לא בכסות לחה כו'. נראה דרבי אושעיא פליג אמתני': באלישע בעל בנפים. אלהכי נקט אלישע דמסתמא

כיון שנעשה לו נס בתפילין היה

זהיר בהן והיה לו גוף נקי ומזה

מסרו עלמן ישראל עליה בשעת

גזירת המלכות כגון תפילין עדיין

היא רפויה בידם והא דאמרינן בפ"ק דראש השנה (דף יו.) פושעי ישראל

בגופן™ קרקפתא דלא מנח תפילין

אומר ר"ת דמיירי באותן שעושין

מחמת מרד ומבזין המלות ושוחקין

ברלועה שבידם ובראשם הכדאמר

ביומא (דף וו:) פשעים אלו המרדין ו

והא דאמר במדרש תפילין מפני מה

לא החזיקו בהן מפני הרמאים אין

נרחה לר"י דמשום רמחין נמנעו

מלעשות מלוה הלא ה״פ מפני מה

לא החזיקו נאמנות באדם המניח

תפילין שוקאמר מפני הרמאין שהיו

מניחין תפילין לרמות בני אדם

כדמפרש התם מעשה בתלמיד אחד

שהפקיד מעותיו אלל אחד שהיה

מניח תפילין כשתבע בו אמר להד"ם

אמר ליה אותו תלמיד לא לך הפקדתי

אלא לתפילין שעל ראשך ול"ע שם:

אביי אמר שלא יפיח בהן. שיוכל

שיסיר תפילין כדפירש בקונט׳ אבל

לא חיים שתא ישן דאע"ג דפעתים

לא יוכל ליזהר משינה ורבא מלריך גם

שיכול להעמיד עלמו בשעה שתאחזנו

השינה שלא ישן פתאום ומיהו אביי

נמי מודה דאסור לישן בהן כדתניא

בפרק הישן (סוכה כו. ושם) דאסור

לישן בתפילין בין שינת קבע בין

שינת עראי:

שלא יישן בהן. משום שלה יפיח

בהן בשעת שינה או משום

לשמור עלמו מלהפיח עד

ואברותיה בירקרק חרוץ: הטעם אין אנו יכולין ליפטר שהרי בוה אנו יכוליו להוהרב ואין תימה על מה שתצוה זאם הפויה בידינוג שנם לעזי רש"י בימי חכמים היתה רפויה כדתניא ארישטי"ש. נעורת. בפרק ר' אליעזר דמילה (לקמן קל.) ר"ש בן אלעזר אומר כל מלוה שלא

אוישטייש. נעוווו. מנישטרא״ל [מינישטרי״ל]. פקיד,

מוסף תוספות

א. למניח תפילין בעלמא קאמר שצריך שיהא נקי בגופו כאלישע וכמו אביי שמפרשי מוס' הרח"ש. ב. מהפחה כגון. מוס' הרח"ש.ה. שמגונות עליו. מוס' ר"ה יו. ד"ה קרקפתא. 1. אבל אם ירא להניח והוא דואג כל שעה שמא לא יוכל ליזהר לשמרה לא יוכל ליווו לשמודה בטהרה ובקדושה, הא ודאי אין עליו דין פושעי ישראל בגופן. מוס׳ ר"ה יו. ד"ה קרקפתא. . שמראין עצמן כחסידים. I ו. שמראין עצמן כחסידים. סוס׳ הלח״ע. ח. ומחמת זה רפויה היא בידם. סוס׳ הלח״ע. 0. דבעל קרי אינו אסור בהן. רעצ״ל. י. [ד]במה שנוטל ישכ יו, ין בבוו סבוטיק התפילין מראשו אינו נראה כגוי. מוס' הלח"ש. יא. גבי 'מפשיטין את הפסח עד החזה'. מוס' זכחים לג: ד"ה מנין. יב. כי ההיא דכל כתבי דגבי פסח. תוס' זכחים לג: בסוו. מוט ופויט ענ. ד"ה מנין, יג. ומגדל, מפני שהוא כמחרך, דאלמא עור גדי בר טלטול הוא. ריטב"א לקמן קטו: ד"ה אמר רנ אשי. ^{יד}. ואפי׳ דבהמה דקה. הג״א. 10. ובו דרך העולם להטמיז. כיטנ״א ז אוז. הג"ח, טוז ובו דרך העולם להטמין. ריטנ״ח לקמן קטו: ד״ה אמר רג אשי. וו. שהופשט היום. ריטנ״ל לקמן קטו: ד"ה אמר רב לקנן קפו. זי אל את (כ לשי. [ד]לא חזו למיזגא עלייהו. סג״ל. ולפר״ת את״ש [ההיא דפורסין עור של גדי], דמיירי ביבשין כי [הכא]. תוס' זנחים לג: